

Obsah publikace

Úvodem	
1. Stát, jeho podstata, vývoj, znaky a funkce	1
1.1. Vznik státu	1
1.2. Znaky státu	5
1.2.1. Státní moc	5
1.2.2. Územní organizace a obyvatelstva	8
1.2.3. Státní suverenita a výlučnost	9
1.2.4. Další znaky státu	10
1.3. Funkce státu	10
1.4. Formy státu	11
1.4.1. Formy vlády	11
1.4.1.1. Vztahy obyvatelstva k státní moci	11
1.4.1.2. Povaha a složení nejvyšších státních orgánů	17
1.4.2. Učlenění státu	22
1.4.2.1. Unitární stát	22
1.4.2.2. Složené státy	22
1.4.2.3. Jiné typy států	23
1.4.3. Státní režim	23
1.4.3.1. Demokratický státní režim	23
1.4.3.2. Nedemokratický státní režim	24
2. Struktura státní moci v ČR	24
2.1. Prezident ČR	24
2.2. Parlament ČR	26
2.3. Vláda ČR	29
2.4. Soudnictví v ČR	30
2.4.1. Soudy v ČR	31
2.4.2. Soudci, přísedící a soudní čekatelé	33
2.4.2.1. Soudci	33
2.4.2.2. Přísedící	34
2.4.2.3. Justiční čekatelé	34
2.5. Státní zastupitelství	35
2.5.1. Obecně	35
2.5.2. Soustava státních zastupitelství	36
3. Ústavní práva občanů ČR	37
3.1. Základní práva a povinnosti občanů ČR	37
3.1.1. Právo na život	38
3.1.2. Nedotknutelnost osoby a jeho soukromí	38
3.1.3. Osobní svobody	38
3.1.4. Ochrana proti nuceným pracem	39
3.1.5. Nedotknutelnost vlastnictví	39
3.1.6. Další práva osobního charakteru	40
3.2. Politická práva občanů ČR	40
3.2.1. Svoboda projevu	40
3.2.2. Svoboda sdružovací	41
3.2.3. Právo shromažďovací	41
3.2.4. Právo petiční	42
3.2.5. Právo volební	42
3.3. Sociální práva občanů ČR	42
3.3.1. Právo na svobodnou volbu povolání	42
3.3.2. Právo na zabezpečení	43
3.3.3. Ochrana zdraví	43
3.3.4. Ochrana rodiny	43
3.3.5. Právo na vzdělání	43

3.3.6.	Další sociální práva	43
3.4.	Práva národnostních a etnických menšin	44
3.5.	Nabývání a pozbývání státního občanství ČR	44
3.5.1.	Nabývání státního občanství	44
3.5.2.	Pozbývání státního občanství	46
4.	Právo, pojem a význam	48
4.1.	Pojem práva	48
4.2.	Význam práva	49
4.3.	Právní vědomí	51
4.4.	Typy právní kultury	53
5.	Prameny práva	54
5.1.	Obecně o soustavě pramenů práva	54
5.1.1.	Právo psané a nepsané	54
5.1.2.	Normativní právní akty	55
5.1.3.	Precedenty	58
5.1.4.	Právní obyčeje	58
5.1.5.	Normativní smlouvy	60
5.1.6.	Obecné právní zásady	61
5.1.7.	Jurisprudence	61
5.2.	Prameny práva	61
5.2.1.	Soustava pramenů práva v ČR	61
5.2.2.	Normativní akty	62
5.2.2.1.	Zákony a ústavní zákony	62
5.2.2.2.	Zákonná opatření Senátu ČR	65
5.2.2.3.	Podzákonné právní akty	65
5.2.3.	Mezinárodní smlouvy	66
5.2.4.	Rozhodnutí Ústavního soudu	67
5.2.5.	Sbírka zákonů	68
6.	Právní normy	68
6.1.	Pojem právní normy	68
6.2.	Struktura právních norem	69
6.2.1.	Hypotéza právní normy	70
6.2.2.	Dispozice právní normy	72
6.2.3.	Sankce právní normy	72
6.3.	Druhy právních norem	73
6.4.	Platnost a působnost právních norem	75
6.4.1.	Časová působnost právní normy (účinnost)	75
6.4.2.	Prostorová působnost právní normy	78
6.4.3.	Osobní působnost právní normy	78
7.	System práva	79
7.1.	Právo mezinárodní a vnitrostátní	80
7.2.	Právo veřejné a soukromé	80
7.2.1.	Právo veřejné	80
7.2.2.	Právo soukromé	81
7.2.3.	Právo se smíšenou povahou	82
7.3.	Právo hmotné a procesní	82
8.	Právní vztahy	84
8.1.	Subjektivní právo	84
8.2.	Právní vztahy, pojem, předpoklady a prvky	85
8.2.1.	Právní skutečnosti	85
8.2.1.1.	Právní jednání	87

8.2.1.2.	Protiprávní jednání (delikty)	94
8.2.1.3.	Právní události	94
8.2.1.4.	Čas jako právní skutečnost	95
8.2.1.5.	Protiprávní stavy	98
8.2.2.	Prvky právních vztahů	99
8.2.2.1.	Subjekty (účastníci) právních vztahů	99
8.2.2.2.	Obsah právních vztahů	103
8.2.2.3.	Objekt právních vztahů	103
8.3.	Druhy právních vztahů	104
8.3.1.	Obecná charakteristika druhů právních vztahů	104
8.3.2.	Závazkové právní vztahy	106
8.3.3.	Věcnéprávní vztahy	106
8.3.4.	Vztahy absolutní a relativní	107
8.3.5.	Vztahy soukromoprávní a veřejnoprávní	108
9.	Aplikace práva	109
9.1.	Obecně o aplikaci práva	109
9.1.1.	Proces aplikace práva	109
9.1.2.	Individuální právní akty	110
9.1.3.	Jiná činnost státních orgánů	112
9.1.4.	Uvážení státního orgánu při aplikaci právní normy	112
9.2.	Aplikace práva státními orgány	114
9.2.1.	Správní orgány a jejich druhy	114
9.2.1.1.	Orgány státní (veřejné) správy	114
9.2.1.2.	Obce	115
9.2.2.	Správní řízení	117
9.2.2.1.	Pojem správního řízení	117
9.2.2.2.	Subjekty správního řízení	118
9.2.2.3.	Fáze správního řízení	119
9.3.	Aplikace práva soudy	120
9.3.1.	Soudy a jejich potřeba	120
9.3.2.	Občanské soudní řízení	121
9.3.2.1.	Pojem	121
9.3.2.2.	Zahájení řízení a účastníci řízení	122
9.3.2.3.	Soudní příslušnost	122
9.3.2.4.	Předběžná opatření a překážky v řízení	123
9.3.2.5.	Průběh řízení v prvním stupni	124
9.3.2.6.	Opravné prostředky	126
9.3.3.	Trestní řízení	127
9.3.3.1.	Pojem	127
9.3.3.2.	Základní zásady trestního řízení	128
9.3.3.3.	Subjekty trestního řízení	129
9.3.3.4.	Stádia trestního řízení	130
9.3.3.5.	Zvláštní způsoby trestního řízení	130
9.4.	Rozhodčí řízení	131
9.4.1.	Pojem	131
9.4.2.	Rozhodčí smlouva	131
9.4.3.	Rozhodci	131
9.4.4.	Zásady průběhu rozhodčího řízení	132
9.4.5.	Rozhodčí nález	132
9.4.6.	Důvody zrušení rozhodčího nálezu	132
9.4.7.	Zastavení výkonu rozhodčího nálezu soudem	133
9.5.	Advokacie	133
9.5.1.	Podmínky výkonu povolání advokáta a komerčního právníka	133

9.5.2. Služby poskytované advokáty a komerčními právníky	134
9.6. Notářství	135
9.6.1. Postavení a působnost notáře	135
9.6.2. Notářská činnost	135
9.6.3. Poskytování právní pomoci notářem	136
9.6.4. Výkon ostatních činností	137
9.6.5. Notářské úřady	137
9.6.6. Notářské komory	137
9.7. Výklad práva	138
9.7.1. Pojem	138
9.7.2. Výklad práva podle subjektu, který výklad podává	139
9.7.3. Výklad práva podle metody a způsobu výkladu	142
9.7.4. Výklad práva podle poměru smyslu právní normy a jejího slovního vyjádření	146
9.7.5. Výklad práva podle dosahu výkladu	146
9.7.6. Použití analogie v právu	146
10. Zákonnost	148
10.1. Pojem, záruky zákonnosti	148
10.2. Systém právních záruk zákonnosti v ČR	149
10.2.1. Náprava vadných právních aktů	150
10.2.2. Neplatnost právních úkonů	151
10.2.3. Dozor a kontrola	152
10.2.4. Rozhodování sporů	152
10.2.5. Donucení	153
10.2.6. Právní odpovědnost	153
11. Právní odpovědnost	154
11.1. Pojem odpovědnosti jako sociálního jevu	154
11.2. Obecně o právní odpovědnosti	155
11.3. Funkce právní odpovědnosti	156
11.3.1. Preventivní funkce právní odpovědnosti	156
11.3.2. Reparační funkce právní odpovědnosti	156
11.3.3. Represivní funkce právní odpovědnosti	157
11.4. Předpoklady právní odpovědnosti	157
11.4.1. Protiprávní jednání, protiprávní stav v právní odpovědnosti	157
1.4.1.1. Protiprávní jednání a právní odpovědnost	158
11.4.1.2. Protiprávní stav a právní odpovědnost	162
11.4.2. Negativní důsledek protiprávního jednání (stavu)	162
11.4.3. Kauzální nexus	162
11.4.4. Zavinění v právní odpovědnosti	162
11.5. Druhy právní odpovědnosti	163
11.5.1. Odpovědnost podle charakteru společenských vztahů, k jejichž ochraně slouží	164
11.5.2. Odpovědnost podle předpokladů jejího vzniku	164
11.5.2.1. Subjektivní odpovědnost	164
11.5.2.2. Objektivní odpovědnost	165
11.5.3. Odpovědnost podle toho, kdo nese nepříznivé právní následky	165
11.5.4. Odpovědnost podle způsobů realizace	166
11.5.5. Závazková a mimozávazková odpovědnost	167
11.6. Trestní odpovědnost	167

11.6.1. Pojem	167
11.6.2. Skutková podstata trestného činu	167
11.6.3. Vývojová stádia trestné činnosti	171
11.6.4. Okolnosti vylučujúce protiprávni jednání	171
11.6.5. Tresty	172
12. Závěr	173